

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT BẢO VỆ QUYỀN TRẺ EM Ở VIỆT NAM TRONG HOẠT ĐỘNG KINH DOANH TRÊN MẠNG INTERNET

TĂNG THỊ THU TRANG*

Tóm tắt: Hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp trong lĩnh vực cung ứng các sản phẩm cho trẻ em dù ở quy mô lớn hay nhỏ đều có tác động trực tiếp hoặc gián tiếp tới đời sống trẻ em với tư cách là người tiêu dùng. Là bộ phận người tiêu dùng đặc biệt, trẻ em đang là khách hàng và chịu ảnh hưởng bởi những hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp trong lĩnh vực mạng internet. Tuy nhiên, mặt trái của mạng internet cũng đặt ra không ít những thách thức trong việc bảo vệ trẻ em, bởi môi trường không gian mạng đang tiềm ẩn nhiều nguy cơ, rủi ro, mất an toàn đối với trẻ. Bài viết phân tích các hoạt động kinh doanh mạng internet của doanh nghiệp có liên quan đến quyền của trẻ em và kiến nghị hoàn thiện pháp luật bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam trong hoạt động kinh doanh mạng internet hiện nay.

Từ khóa: Hoàn thiện pháp luật; bảo vệ quyền tiêu dùng; trẻ em Việt Nam; kinh doanh mạng internet

Ngày nhận bài: 12/3/2024; **Biên tập xong:** 29/3/2024; **Duyệt đăng:** 23/5/2024

COMPLETING LAWS ON THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHT IN INTERNET BUSINESS ACTIVITIES IN VIETNAM

Abstract: Enterprises's business activities for children in both small and large sizes have a great impact on children's lives as customers as they are special consumer group influenced by business activities on the internet. However, the internet also poses many challenges in protecting children because the cyber environment is changing to danger and insecurity for them. The article analyzes business activities on the internet related to children's rights and proposes solutions to improve the law to protect children's rights in Vietnam in business on the internet nowadays.

Keywords: Perfecting the law; protection of consumer rights; Vietnamese children; internet business

Received: Mar 12th 2024; **Editing completed:** Mar 29th, 2024; **Accepted for publication:** May 23rd, 2024

Đặt vấn đề

Theo Điều 1 Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em, trẻ em có nghĩa là bất kỳ người nào dưới 18 tuổi, trừ trường hợp pháp luật có thể được áp dụng với trẻ em đó quy định tuổi thành niên sớm hơn. Việt Nam đã phê chuẩn Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em ngày 20/02/1990, cũng như đã nội luật hóa trong Luật Trẻ em năm 2016 tại Điều 1. Theo đó, trẻ em là những người dưới 16 tuổi.

Hoạt động kinh doanh trên mạng internet có tác động trực tiếp và gián tiếp tới quyền trẻ em. Cụ thể tại Việt Nam, khảo sát cho thấy có đến 38% người dùng mạng internet nằm trong độ tuổi từ 15 đến 24¹. Theo báo cáo của Viện Nghiên cứu quản lý phát triển bền vững và Tổ chức cứu trợ trẻ em Quốc tế tại Việt Nam tại các thành phố lớn trên toàn quốc, Việt Nam có đến 96,9% trẻ có sử dụng mạng internet cho nhiều mục đích khác nhau như học hành, giải

trí, tìm kiếm thông tin và chơi game. Cứ 03 trẻ em thì có 02 trẻ có thể kết nối trực tuyến, trẻ có thể tiếp cận internet qua các thiết bị khác nhau như từ điện thoại di động của cá nhân (57,8%), máy tính ở nhà (45,9%), điện thoại di động của người thân (45,3%), ngoài quán internet (13,5%). Riêng nhóm học sinh trong nhà trường, có một số trẻ trả lời được tiếp cận internet qua máy tính ở trường học (23,6%). Trẻ sử dụng internet chủ yếu để học hành/nghiên cứu (83,1%), xem phim/ca nhạc (71,5%), xem các chương trình giải trí/đọc tin tức (70,9%), giao lưu, kết nối bạn bè (71,2%) và chơi trò chơi điện tử/trực tuyến (58,7%)².

Trong thời gian diễn ra dịch bệnh Covid-19, tỷ lệ trẻ em sử dụng mạng internet trong quá trình học tập, giải trí tăng cao cả về số lượng và thời gian sử dụng so với thông thường. Chính vì vậy, hoạt động kinh doanh trên mạng internet tạo ra cả những yếu tố tích

*Email: Tranglaw80@gmail.com

Tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

² Thu Lan, Tlđd

¹ Thu Lan (2021), *Bảo vệ trẻ em trên không gian mạng*, <https://dangcongsan.vn/xa-hoi/bao-ve-tre-em-tren-khong-gian-mang-582802.html>, truy cập ngày 10/3/2024

cực và tiêu cực đối với trẻ em. Một mặt, với tư cách là người tiêu dùng, trẻ được tiếp cận thông tin để học tập, giải trí, kết nối, tạo ra cơ hội để có thể thực thi tốt hơn các quyền của trẻ. Mặt khác, khi thế giới ngày càng kết nối hơn và sự kết nối đó lại có tính chất ảo thì các nguy cơ, rủi ro càng dễ phát tán nhưng lại khó phát hiện hơn. Các hành vi như lừa đảo, lạm dụng, đe dọa, bóc lột trên không gian mạng ngày càng trở nên phổ biến và trẻ em là đối tượng dễ bị tác động nhất do còn hạn chế về khả năng nhận thức. Có ba nhóm rủi ro chính đối với trẻ em khi sử dụng mạng internet là: (1) Rủi ro về công nghệ internet (ví dụ như nội dung độc hại và rủi ro về giao tiếp, quấy rối tình dục trực tuyến); (2) rủi ro về thương mại điện tử (ví dụ như quảng cáo, chi tiêu quá mức hoặc bị lừa đảo); và (3) rủi ro về an ninh và bí mật đời tư của trẻ em (ví dụ, trẻ bị đánh cắp bí mật cá nhân hoặc bị tấn công mạng). Từ những vấn đề trên có thể thấy, trước những diễn biến phức tạp, khó lường việc hoàn thiện pháp luật, tạo khung pháp lý an toàn bảo vệ quyền trẻ em trong hoạt động kinh doanh trên mạng internet từ thực tiễn ở Việt Nam là rất cần thiết.

1. Thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền trẻ em trong hoạt động kinh doanh trên mạng internet

Hiện nay, dưới góc độ bảo vệ quyền trẻ em trong những loại hình hoạt động kinh doanh trên mạng internet, có thể thấy còn có những quy định pháp luật bị bỏ ngỏ, còn khoảng trống hoặc có những quy định không chặt chẽ, cụ thể như sau:

Thứ nhất, trẻ em phải được bảo vệ để không bị bạo lực và không bị xâm hại tình dục trong hoạt động kinh doanh dịch vụ trò chơi trên mạng (kinh doanh game online) và của doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trò chơi điện tử trên mạng

Bạo lực trẻ em là hành vi gây tổn hại về thể chất và tinh thần của trẻ em (khoản 6 Điều 4 Luật Trẻ em năm 2016). Nhiều nghiên cứu trong lĩnh vực tâm lý học, giáo dục học và thống kê xã hội đã cho thấy trẻ em có xu hướng bị bạo lực do game³. Trong quá trình chơi các loại game, trẻ em bị tiếp xúc với cả hình ảnh bạo lực, hành động bạo lực và ngôn ngữ bạo lực thông qua ứng dụng Chat trực tiếp giữa những người chơi trực tuyến. Thậm

chí, có cả những băng nhóm tội phạm lôi kéo, dụ dỗ, treo giải thưởng hấp dẫn để thu nạp thành viên “nghiện game bạo lực”⁴.

Những quyền trên của trẻ em sẽ không thể nào được bảo vệ an toàn nếu trẻ em còn có cơ hội tiếp cận, tham gia chơi game một cách bất hợp lý như hiện nay. Hay nói cách khác, trẻ em còn đang tham gia chơi game không phù hợp với lứa tuổi, mà nguyên nhân xuất phát từ lỗ hổng của quy định pháp luật trong hoạt động kinh doanh game online và doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trò chơi điện tử.

Một là, chủ thể có trách nhiệm trong việc thẩm định trò chơi điện tử để cho phép doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trò chơi điện tử được phê duyệt hồ sơ đăng ký chưa cụ thể, rõ ràng, trong khi những cơ quan như Cục trẻ em, những cơ sở giáo dục đầu ngành có chuyên môn về tâm lý, giáo dục lại không được trực tiếp nằm trong quy định này được trao quyền và có nghĩa vụ trong công tác thẩm định. Bên cạnh đó, căn cứ Nghị định số 72/2013/NĐ-CP ngày 15/7/2013 của Chính phủ quy định về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ mạng internet và thông tin trên mạng, hoạt động game online được phân loại dựa theo phương thức cung cấp và sử dụng dịch vụ. Do đó, quy định về cấp giấy phép trong thủ tục và hồ sơ yêu cầu doanh nghiệp cũng dựa trên căn cứ về phương thức cung cấp và sử dụng dịch vụ mà không dựa trên chủ thể của dịch vụ là người chơi. Điều này chưa thể hiện quan điểm lấy khách hàng là người sử dụng sản phẩm dịch vụ, là trọng tâm, dẫn đến đối tượng dễ bị ảnh hưởng và tổn thương như trẻ em chịu nhiều tác động mà không được bảo vệ theo đúng cách.

Hai là, doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trò chơi điện tử có sự tương tác giữa nhiều người chơi với nhau đồng thời thông qua hệ thống máy chủ trò chơi của doanh nghiệp (trò chơi G1) được quy định tại khoản 4 Điều 34 Nghị định số 72/2013/NĐ-CP có nghĩa vụ sau: “Áp dụng các biện pháp hạn chế tác động tiêu cực của trò chơi do doanh nghiệp cung cấp, bao gồm: (i) Cung cấp thông tin về trò chơi đã được phê duyệt nội dung, kịch bản trong các chương trình quảng cáo, trên trang thông tin điện tử của doanh nghiệp và trong từng trò chơi, bao gồm tên trò chơi, phân loại trò chơi

³ Trần Thị Hương (2014), “Nghiên cứu mối quan hệ giữa việc chơi game với các vấn đề hành vi trên lớp của học sinh trung học cơ sở”, Luận văn Thạc sĩ Tâm lý học, Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội.

⁴ Vũ Cao, Các băng nhóm tuyển thành viên qua games bạo lực, <https://soha.vn/cac-bang-nhom-tuyen-thanh-vien-qua-games-bao-luc-20211027112413527.htm>, truy cập ngày 12/3/2024

điện tử theo độ tuổi và khuyến cáo về những tác động ngoài mong muốn về thể chất, tinh thần có thể xảy ra đối với người chơi; (ii) Thực hiện đăng ký thông tin cá nhân của người chơi và áp dụng biện pháp hạn chế giờ chơi đối với trẻ em, người chơi dưới 18 tuổi theo hướng dẫn của Bộ Thông tin và Truyền thông”. Có thể nhận thấy, việc khuyến cáo về những tác động ngoài mong muốn về thể chất, tinh thần có thể xảy ra đối với người chơi gần như không tồn tại trên giao diện của game hay trang website cung cấp trò chơi điện tử; nghĩa vụ về thực hiện đăng ký thông tin cá nhân của người chơi và áp dụng biện pháp hạn chế giờ chơi đối với trẻ em, người chơi dưới 18 tuổi cùng với việc người chơi phải cung cấp những thông tin cá nhân cũng gần như không được bảo đảm. Bởi lẽ, thực tế hiện nay, việc tạo tài khoản để tham gia chơi game mà nhà cung cấp dịch vụ trò chơi điện tử yêu cầu đều chỉ là những thông tin ảo, không cần tới số căn cước công dân hay mã số định danh công dân, các thông tin về ngày tháng năm sinh đều có thể khai khống, tài khoản email cũng có thể lập mới. Thực trạng trên dẫn đến tình trạng thanh thiếu niên hoàn toàn có thể có cơ hội lách việc khai thông tin thật và vẫn dễ dàng tạo tài khoản để tham gia chơi game không phù hợp tuổi. Bên cạnh đó, hiện nay nhiều game miễn phí vẫn dễ dàng được sử dụng và chơi mà không cần tạo tài khoản hay mất phí, chỉ cần trong điều kiện có kết nối internet là có thể tham gia.

Thứ hai, trẻ em cần được bảo vệ quyền của cá nhân đối với hình ảnh và quyền được bảo vệ để không bị bạo lực trong loại hình hoạt động quảng cáo, tiếp thị trên internet

Hiện nay, quảng cáo là một trong những hoạt động hết sức phổ biến và có tác động sâu rộng trong đời sống của con người nói chung và trẻ em nói riêng. Tuy nhiên, một số quy định của pháp luật về quảng cáo còn chưa chặt chẽ và đủ tính răn đe như:

Một là, khoản 14 Điều 8 Luật Quảng cáo năm 2018 quy định về hành vi cấm trong hoạt động quảng cáo: “Quảng cáo tạo cho trẻ em có suy nghĩ, lời nói, hành động trái với đạo đức, thuần phong mỹ tục; gây ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, an toàn hoặc sự phát triển bình thường của trẻ em”. Đây là quy định duy nhất trong văn bản này có hướng đến đối tượng trẻ em nhưng không hướng dẫn thi hành chi tiết, cụ thể về việc hiểu như thế nào là “gây ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, an toàn hoặc sự phát triển bình thường của trẻ em”.

Hai là, về các loại sản phẩm, dịch vụ phải

xin giấy phép quảng cáo online theo quy định hiện hành chỉ bao gồm những quảng cáo hàng hóa, dịch vụ trong lĩnh vực y tế như quảng cáo thuốc dùng cho người; vắc xin, sinh phẩm y tế; hoá chất, chế phẩm diệt côn trùng, diệt khuẩn dùng trong lĩnh vực gia dụng và y tế; quảng cáo thực phẩm, phụ gia thực phẩm; quảng cáo mỹ phẩm; quảng cáo về khám bệnh, chữa bệnh của các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh; quảng cáo trang thiết bị y tế của các cơ sở sản xuất, kinh doanh thiết bị y tế; quảng cáo hàng hoá, dịch vụ trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn như quảng cáo về hóa chất, chế phẩm diệt côn trùng, diệt khuẩn dùng trong lĩnh vực gia dụng và y tế; quảng cáo thuốc bảo vệ thực vật, nguyên liệu thuốc bảo vệ thực vật, vật tư bảo vệ thực vật. Như vậy, ngoài các loại quảng cáo trên thì mọi hoạt động quảng cáo khác đều dễ dàng qua được điều kiện đăng tin bài do không phải xin phép cũng không cần có sự thẩm định nội dung. Điều này gây ra khó khăn trong công tác quản lý, khó xử phạt và không có cơ sở pháp lý cho việc ngăn chặn quảng cáo độc hại.

Ba là, về quyền của cá nhân đối với hình ảnh của trẻ em trong quảng cáo. Việc sử dụng hình ảnh trẻ em để quảng cáo, hoặc vì mục đích thương mại khác mà không được sự đồng ý là không hiếm gặp⁵, tuy nhiên quy định về xử phạt hành vi này cũng rất nhẹ. Cụ thể, “phạt tiền từ 03 - 05 triệu đồng: Sử dụng hình ảnh trẻ em dưới 07 tuổi để minh họa trên xuất bản phẩm mà cha mẹ hoặc người giám hộ của trẻ không đồng ý hoặc với trẻ từ đủ 07 tuổi trở lên mà không được chính trẻ, cha mẹ hoặc người giám hộ của trẻ đồng ý” (điểm c khoản 2 Điều 25 Nghị định số 119/2020/NĐ-CP của Chính phủ ngày 07/10/2020 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động báo chí, hoạt động xuất bản).

Thứ ba, quy định về quyền riêng tư của trẻ em

Với tư cách là người tiêu dùng trực tiếp của doanh nghiệp kinh doanh mạng internet, việc bảo vệ quyền riêng tư nói chung và quyền riêng tư trên không gian mạng nói riêng là điều vô cùng quan trọng trước những tác động tiêu cực mà trẻ phải gánh chịu nếu không có cơ chế bảo đảm hiệu quả. Quy định

⁵ Nguyễn Ngân, Xử nghiêm hành vi cắt ghép, sử dụng hình ảnh trẻ em trái phép trên mạng xã hội, <https://daibieunhandan.vn/phap-luat-va-doi-song/xu-nghiem-hanh-vi-cat-ghiep-su-dung-hinh-anh-tre-em-trai-phep-tren-mang-xa-hoi-i315140/>, truy cập ngày 05/3/2024

của pháp luật về quyền riêng tư, trong đó quy định về quyền riêng tư của trẻ em vẫn còn có những bất cập, tồn tại như sau:

Một là, cơ chế bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em hiện nay còn nằm trong cơ chế bảo vệ chung của quyền riêng tư. Việc chưa thực sự có cơ chế riêng trong quá trình bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em là điều bất lợi. Bởi lẽ, nhóm đối tượng của hoạt động này có đặc điểm đặc thù là chưa có sự hoàn thiện về mặt thể chất, tinh thần, những hậu quả mang lại cho trẻ em khi quyền riêng tư bị xâm phạm là rất lớn nếu như có sự chậm trễ trong quá trình ngăn chặn hành vi vi phạm và khắc phục hậu quả.

Hai là, cơ chế xử lý vi phạm, pháp luật bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em hiện nằm trong các quy định chung, chủ yếu ở khía cạnh xác định trách nhiệm, nghĩa vụ của các chủ thể; thiếu các biện pháp xử lý có tính chất mạnh mẽ hơn.

2. Kiến nghị giải pháp hoàn thiện pháp luật bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam trong hoạt động kinh doanh mạng internet

Thứ nhất, hoàn thiện các quy định pháp luật về game online - Trò chơi điện tử dành cho trẻ em

Bổ sung quy định cho phép chủ thể có trách nhiệm trong việc thẩm định trò chơi điện tử là Cục trẻ em, chuyên gia tâm lý học, giáo dục học tham gia hội đồng thẩm định.

Xây dựng quy định pháp luật về thủ tục cấp phép kinh doanh game online trên căn cứ phân loại theo độ tuổi là nhóm đối tượng người chơi để có căn cứ đưa ra những yêu cầu phù hợp về chất lượng, tiêu chuẩn sản phẩm game online phù hợp với nhóm đối tượng người chơi là trẻ em. Việc trẻ em được chọn trò chơi phù hợp độ tuổi kích thích trẻ học hỏi, phát triển trí thông minh, kiểm soát được thời gian nhìn vào màn hình.

Ngoài ra, để đảm bảo chắc chắn rằng phía người dùng là trẻ em chỉ tiếp cận được những game online phù hợp lứa tuổi, trong quá trình sử dụng đòi hỏi phải có quy định pháp luật chặt chẽ trong công tác quản lý, cụ thể:

Bổ sung quy định trong cách thức quản lý, bộ công cụ an ninh mạng chất lượng cao để cơ quan nhà nước có thẩm quyền có đủ khả năng nhận diện được trong các miền cho phép quản lý được người dùng chỉ dùng được những website, game online phù hợp với lứa tuổi, nhận diện được doanh nghiệp cung cấp dịch vụ đang vi phạm.

Bổ sung quy định nghĩa vụ pháp lý với những

cá nhân, tổ chức kinh doanh dịch vụ game online để bản thân họ cũng nâng cao ý thức về nghĩa vụ của mình đối với người dùng là trẻ em khi sử dụng dịch vụ internet tiếp cận được những thông tin, chơi game online không phù hợp lứa tuổi thì họ sẽ phải chịu trách nhiệm trực tiếp. *Cụ thể, thông tin tạo tài khoản bắt buộc phải theo đúng luật định mới được tham gia chứ không phải là những thông tin ảo.* Nghĩa vụ kiểm soát nội dung tiếp cận của người sử dụng dịch vụ mà mình là người cung cấp phải có quy định cụ thể, chi tiết để làm căn cứ xử phạt do các chủ quán game online hiện nay hoàn toàn không có bất cứ một trách nhiệm cũng như quản lý trẻ em sử dụng internet. Bổ sung các quy định về việc cấp phép game cần phải được siết chặt, đặc biệt cấp phép đối với các game bạo lực, tránh gây ra những hệ lụy đáng tiếc; các quy định liên quan đến quản lý chặt chẽ giờ chơi game, nhất là trong giờ học sinh phải học tập, đến trường.

Xây dựng quy định về mức phạt cũng phải phù hợp, thích đáng vừa có tính chất giáo dục vừa có tính chất nghiêm trị hoặc phải đủ răn đe thì mới có tính chất phòng ngừa hành vi vi phạm. Khi những quy định đó chặt chẽ, cụ thể, dễ dàng thực thi và áp dụng thì cơ quan nhà nước có thẩm quyền mới có thể áp dụng pháp luật hiệu quả và kịp thời.

Mục đích cuối cùng của việc bổ sung những quy định trên là hướng đến hiệu quả trong công tác bảo vệ trẻ em nói chung và các quyền trẻ em nói riêng với tư cách là người tiêu dùng trực tiếp của hoạt động kinh doanh game online.

Thứ hai, hoàn thiện các quy định pháp luật về quảng cáo

Bổ sung quy định giải thích cụ thể như thế nào là “gây ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, an toàn hoặc sự phát triển bình thường của trẻ em”, các mức độ ảnh hưởng rõ ràng, cụ thể.

Ngoài ra, pháp luật có thể bổ sung chủ thể có chuyên môn trong lĩnh vực giáo dục kết hợp trong việc xây dựng bộ công cụ đánh giá tác động của sản phẩm quảng cáo hỗ trợ doanh nghiệp có cơ sở để xây dựng cách thức quảng cáo phù hợp và chuẩn hóa bộ công cụ này trong văn bản quy phạm pháp luật.

Bổ sung quy định pháp luật về các nội dung quảng cáo phải được kiểm định dưới mọi hình thức âm thanh, hình ảnh, clip trước khi đăng trên internet.

Xây dựng cụ thể những quy định về trách nhiệm cá nhân, cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong việc thẩm định, xét duyệt những

quảng cáo ở khung giờ vàng mà trẻ em cũng là đối tượng trực tiếp chịu ảnh hưởng, cùng với đó là cơ chế và mức xử phạt vi phạm hành chính cao hơn hiện nay để nâng cao ý thức của doanh nghiệp trong việc xây dựng quảng cáo phù hợp. Cần hoàn thiện các quy định chặt chẽ về việc tiến hành kiểm duyệt nội dung, thông tin người chơi, kiểm soát thời gian chơi là những quy định cần thiết, những quy định về trách nhiệm các nhà phát hành, sáng tạo game. Các quy định về việc quảng cáo phải có khuyến cáo một cách rõ ràng với người chơi về những tác động ngoài mong muốn có thể xảy ra khi chơi đối với thể chất và tinh thần của người chơi...

Thứ ba, hoàn thiện các quy định pháp luật về quyền riêng tư của trẻ em

- Xây dựng các nguyên tắc bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em phải xác định cho được các quy chuẩn của hành động và tìm ra chủ thể chịu trách nhiệm pháp lý cho sự vận hành hiệu quả, chứ không phải chỉ là các quy định mang tính chung chung, khẩu hiệu. Các nguyên tắc có thể là: Nhà nước là chủ thể bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em; Bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em trên cơ sở không có bất kỳ phân biệt đối xử nào; Lợi ích tốt nhất của trẻ em là ưu tiên hàng đầu trong mọi hoạt động liên quan; Các chủ thể bảo đảm quyền riêng tư phải đáp ứng các tiêu chuẩn và phải bị giám sát; Bảo đảm quyền, lợi ích, trách nhiệm của cha mẹ và các chủ thể tương đương trong quá trình bảo đảm quyền riêng tư.

- Thiết lập cơ chế riêng cho bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em, trong đó "sớm xây dựng cơ quan chuyên trách bảo vệ quyền riêng tư và dữ liệu cá nhân với thẩm quyền xem xét khiếu nại, thực hiện quyền thanh tra, giám sát cũng như nghiên cứu hoàn thiện chính sách pháp luật, thúc đẩy quyền riêng tư". Cơ quan chuyên trách này phải là chủ thể mang tính đầu mối, tổng thể để chịu trách nhiệm cho việc bảo vệ quyền riêng tư của trẻ, hoạt động trên hệ thống các nguyên tắc chặt chẽ về đảm bảo tính nhanh chóng trong việc chấm dứt hành vi vi phạm, khắc phục thiệt hại và xử lý thích đáng những hành vi, đối tượng vi phạm quyền riêng tư của trẻ em.

- Xác định rõ các trường hợp vi phạm và quy định cụ thể về các dạng chế tài cho hành vi vi phạm quyền riêng tư của trẻ em. Trước mắt, cần ban hành, bổ sung hướng dẫn về xử phạt hành chính đối với hành vi vi phạm quyền riêng tư để có cơ sở cho việc truy cứu trách nhiệm pháp lý và xử lý các hành vi thuộc loại này. Cũng cần tăng mức phạt tiền

đối với các trường hợp thành viên gia đình làm lộ, phát tán các thông tin thuộc bí mật đời tư của trẻ em để nâng cao nhận thức về quyền riêng tư và bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Công ước quốc tế về quyền trẻ em 1989;
2. Luật Trẻ em năm 2016;
3. Luật Báo chí năm 2016;
4. Luật Quảng cáo năm 2018;
5. Luật An ninh mạng năm 2018;
6. Luật Sở hữu trí tuệ năm 2019;
7. Luật Đầu tư năm 2020;
8. Nghị định số 72/2013/NĐ-CP ngày 15/7/2013 của Chính phủ quy định về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng;
9. Nghị định số 167/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh, trật tự, an toàn xã hội;
10. Nghị định số 56/2017/NĐ-CP ngày 09/5/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Trẻ em;
11. Nghị định số 38/2021/NĐ-CP ngày 29/3/2021 của Chính phủ về quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo;
12. Thông tư số 09/2019/TT-BKHCN ngày 30/9/2019 của Bộ Khoa học và Công nghệ về việc ban hành "Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về an toàn đồ chơi trẻ em";
13. Hội nghị công bố kết quả nghiên cứu "Điều chỉnh tuổi pháp lý của trẻ em Việt Nam từ dưới 16 lên dưới 18 tuổi" do Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội, Viện Nghiên cứu lập pháp thuộc Ủy ban thường vụ Quốc hội và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc phối hợp tổ chức ngày 30/8/2019 tại Hà Nội.
14. Nguyễn Thị Mai Hương và Nguyễn Thu Trang, Khoa Công tác Xã hội, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, "Nhận thức của học sinh về xâm hại tình dục trẻ em qua mạng và một số giải pháp phòng ngừa (nghiên cứu trường hợp tại một số trường THCS thành phố Hà Nội)", *HNUE JOURNAL OF SCIENCE*, DOI: 10.18173/2354-1067.2020-0041 Social Sciences, 2020, Volume 65, Issue 5, p. 187-196;
15. Nguyễn Thị Quyên, "Về ảnh hưởng tiêu cực của một số quảng cáo truyền hình tới trẻ em ở Việt Nam hiện nay", *Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội*, số 5/2013;
16. Chử Mai Lan, Nguyễn Thị Lan Anh, Trần Thị Huyền, "Bạo lực ngôn từ trên mạng xã hội ở Việt Nam - Thực trạng và một số giải pháp hạn chế", *Tạp chí Giáo dục & xã hội*, tháng 2/2022.